

تاکتیک اشارہ

مؤلف: بهروز احمدی

احمدی، بهروز، ۱۳۳۴ -

تاکتیک اشرا / بهروز احمدی؛ ویراستار علیرضا غلامی؛ [برای] معاونت آموزش دانشگاه علوم
انتظامی، اداره کل تدوین متون آموزشی. - تهران: جهان جام جم، ۱۳۸۴.

۱۲۸ ص. - (معاونت آموزش دانشگاه انتظامی ناجا، اداره کل تدوین متون آموزشی: [ج ۱۳])

ISBN:964-8625-23-9

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیفا.

۱. علوم نظامی - - ایران - - دستنامه‌های افسران. ۲. تاکتیکهای نظامی - - ایران. ۳. درگیریهای
نظامی - - ایران. الف. دانشگاه علوم انتظامی ناجا. اداره کل تدوین متون آموزشی. ب. عنوان.

ج. فروست.

۳۷۸/۵۵

LGR۹۹۶/۵۲

ج. ۱۳

۴۲۸۹۰-۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

تاکتیک اشرا

مؤلف: بهروز احمدی

ویراستار: علیرضا غلامی

مدیر اجرایی: محمدرضا نادرپور

صفحه‌آرا: نگین صارمی

لبتوگرافی: بهنور پرداز

چاپ: نگرش

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

سال انتشار: ۱۳۸۴

قیمت: ۱۰۰۰۰ ریال

ناشر: مؤسسه انتشاراتی جهان جام جم

نشانی: تهران - خ جنت‌آباد شمالی - خ گلزار غربی - کوچه شهید محسنی بعد - پلاک ۱۳

تلفکس: ۴۴۸۲۹۳۳۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

(چهار)

پیشگفتار

دانشگاه علوم انتظامی به عنوان مرکز تربیت افسران مؤمن، متعهد و متخصص، رسالت عظیمی در تأمین پرسنل مورد نیاز ناجا و ارتقاء علمی آنان در طول خدمت مقدس را برعهده دارد.

تولید و انتشار علوم پلیسی، مکتوب و مستند نمودن تجارب و یافته‌های علمی و تجربی نیز یکی دیگر از رسالت‌های این دانشگاه محسوب می‌شود.

در راستای مأموریت‌های یاد شده، تألیف کتاب‌های علمی آموزشی توسط اساتید و صاحب‌نظران در برنامه‌های جاری معاونت آموزش دانشگاه گنجانده شده است تا در این رهگذر انتقال دانش به دانشجویان، فراگیران و سایر علاقه‌مندان روند مطلوب‌تری داشته باشند.

امیدواریم با تداوم روند موجود و انتشار متون جدید، بتوانیم ضمن انجام رسالت و مأموریت‌های متصوره به ارتقاء سطح علمی و مهارتی کارکنان ناجا و در نهایت ارتقاء کمی و کیفی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران کمک نموده و رضایت خداوند متعال را کسب نماییم.

بدین وسیله از زحمات کلیه عزیزانی که در این خصوص ما را یاری نموده و یا می‌نمایند، به ویژه اساتید و مؤلفان گرامی، همکاران آموزشی و گروه‌های علمی تقدیر و تشکر می‌نمایم.

معاون آموزشی دانشگاه علوم انتظامی
سرهنگ پاسدار مهندس علی‌اصغر نیکنام

مقدمه

تولید منابع آموزشی غنی‌ترین بخش فرآیند برنامه‌ریزی آموزشی در دانشگاه‌ها و موسسه‌های علمی و آموزشی است و دانشگاه علوم انتظامی نیز به عنوان مرکز ثقل دانش، بینش و مهارت در علوم پلیسی، از این قانده مستثنی نیست. بنابراین، با توجه به توسعه و گسترش فن‌آوری در علوم پلیسی و انتظامی، لزوم دگرگونی اساسی در نظام آموزشی دانشگاه علوم انتظامی بیش از پیش احساس گردید و به همین منظور تولید منابع و متون آموزشی به عنوان بخشی از نظام آموزشی دانشگاه علوم انتظامی در دستور کار قرار گرفت به طوری که در چند سال اخیر گام‌هایی در جهت تولید منابع و متون آموزشی در حوزه‌های تخصصی علوم پلیسی برداشته شده است که هنوز مراحل اولیه را طی می‌کند. در این مرحله دانش، بینش، مهارت‌ها و ارزش‌های علوم پلیسی تدوین، تنظیم و به رشته تحریر درآمده است تا به لحاظ تنوریک و نظری علوم پلیسی و انتظامی را پوشش دهد. در این راستا، اداره کل تدوین متون آموزشی معاونت آموزش، با تدوین، تألیف و ترجمه متون آموزشی، امکان تحقق اهداف ذیل را در نظام آموزشی دانشگاه فراهم می‌سازد:

الف) بالا بردن توان شناختی و علمی دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی

مهم‌ترین هدف تولید متون آموزشی بالا بردن شناخت، بینش و مهارت دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی است. این شناخت را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد:

- ۱- آموختن و یادآوری دانش و اطلاعات تخصصی علوم پلیسی؛
- ۲- درک و فهم تخصصی علوم انتظامی؛
- ۳- به کار بردن اصول، قوانین و روش‌های خاص علوم انتظامی؛
- ۴- تجزیه و تحلیل و نقد مسایل، عوامل و پدیده‌های انتظامی؛
- ۵- تولید، ارتقاء و اصلاح علوم پلیسی در کشور؛
- ۶- به کارگیری روش‌ها و تکنیک‌های علوم پلیسی گذشته و حال

ب) بالا بردن مشارکت فردی و جمعی دانشجویان

با تدوین منابع می‌توان ارزش‌ها، علایق و نگرش‌های دانشجویان پلیس را بالا برد و با بالا بردن آن می‌توان:

- ۱- امکان خوب گوش دادن را برای دانشجویان فراهم آورد.
- ۲- امکان مشارکت فردی و جمعی را در حوزه‌های مسایل اجتماعی در دانشجویان مهیا نمود.
- ۳- دانش، بینش و مهارت را برای دانشجویان مهیا کرد تا بتوانند به اتکای آن از عملکرد و توان علمی و تخصصی خود در حوزه فعالیت‌های انتظامی دفاع نمایند.
- ۴- امکان کنترل رفتار و گفتار را برای دانشجویان مهیا ساخته تا نظام آموزشی و منش انتظامی را پیوسته به صورت نظام ثابت ذهنی در خود به وجود آورند.

ج) بالا بردن توانایی‌های مهارتی دانشجویان علوم انتظامی

تسلط بر مهارت‌های علمی، تجربی، سستی و عمومی پلیسی یکی از اهدافی است که با تولید و تدوین منابع آموزشی نهادینه خواهد شد. با ایجاد این منابع سازماندهی شده می‌توان:

- ۱- امکان مشاهده دقیق و هدفمند وقایع و پدیده‌های پلیسی را برای دانشجویان مهیا نمود.
- ۲- پیروی و تقلید از قوانین، روش‌ها و ضوابط عمومی و علمی علوم پلیسی را برای دانشجویان فراهم کرد.

۳- دقت و سرعت عمل را در دانشجویان بالا برد.

۴- رعایت نظم و انضباط در انجام عملیات انتظامی را برای دانشجویان مهیا کرد.

۵- تسلط کامل بر وظایف اجرایی و شغلی برای دانشجویان را به وجود آورد.

د) شناخت ارزش‌های مشترک جامعه و پلیس

با تولید منابع و متون آموزشی از دانشجویان پلیس توقع آن می‌رود که شناخت دقیقی از ارزش‌ها، علایق، گرایش‌ها، باورها و عقاید جامعه خود داشته و آن‌ها را در انجام وظایف به کار گیرند. این شناخت می‌تواند شامل موارد ذیل باشد:

- ۱- شناخت ارزش‌های مشترک عمومی جامعه و پلیس؛
- ۲- شناخت حقوق سازمانی و انسانی شهروندان از سوی پلیس؛
- ۳- ایجاد حس وفاداری به کشور، نظام و پلیس؛
- ۴- احساس احترام و تعلق خاصر نسبت به آرمان‌ها، میراث، تاریخ، نهادهای اجتماعی، ارزش‌های اسلامی و انسانی.

تغییر و ارتقای نظام تعلیم و تربیت در دانشگاه علوم انتظامی مسئله‌ای است که قابل شک و خدشه نیست و دانشگاه باید در این برهه از زمان با تولید، تدوین و تألیف منابع و متون آموزشی گام بردارد و در این راستا دانشگاه علوم انتظامی با ایجاد تشکیلات و مدیریت مستقل تصمیم به تولید منابع و محتوای آموزشی گرفته که متن حاضر حاصل زحمات یکی از تولید کنندگان عرصه تولید، و تدوین منابع و متون آموزشی است. امید است کارشناسان، محققان و مسئولان منابع تولید شده را مورد نقد و اصلاح قرار داده و نقاط خلاء را به اطلاع نویسندگان گروه علمی مربوط و معاونت آموزش دانشگاه برسانند تا در جهت پرکردن خلاء موجود در علوم پلیسی و انتظامی اقدام لازم صورت پذیرد.

در پایان توفیق روز افزون نویسندگان، مترجمان و تلاشگران عرصه تولید متون آموزشی دانشگاه علوم انتظامی را از خداوند متعال خواستارم.

مسئول طرح تدوین متون آموزشی دانشگاه علوم انتظامی

محمدرضا نادرپور

۱	مقدمه مؤلف
۳	فصل اول: مقدمه
۳	زندگی‌نامه و ویژگی‌های عمومی اشرار
۵	ویژگی‌های قومی و نقش تفنگ در زندگی اشرار
۶	سؤالات فصل اول
۷	فصل دوم: شناخت منطقه و بررسی‌های نظامی
۷	عامل‌های مؤثر جهت شناخت منطقه
۹	تأثیر موانع در عملیات به هنگام مبارزه با اشرار
۱۰	شرایط وضعیت آب و هوایی و تأثیر آن در عملیات
۱۱	تأثیر عوارض حساس در عملیات
۱۱	آب و هوا و نقش آن در عملیات
۱۳	وضعیت زمین، ارتفاعات، جنگل‌ها، آب‌ها و تأثیر آنها در عملیات
۱۴	عملیات در کوهستان
۱۷	صحراها و نقش آن در عملیات نظامی
۱۹	نقش زمین‌های جنگلی در عملیات
۲۰	خلاصه‌ای از تأثیر عوارض در مناطق عملیاتی
۲۲	سؤالات فصل دوم
۲۳	فصل سوم: تاکتیک‌های اشرار
۲۳	اهداف اشرار در سرتاسر مرزها و مناطق کشور
۲۴	ویژگی‌های اشرار
۲۵	علل گرایش افراد به کاروان‌های قاچاق و شرارت
۲۶	طوایف مشهور و شرور در مناطق مورد نظر
۲۶	نحوه سازماندهی و تجهیزات اشرار
۲۸	نحوه آموزش اشرار
۲۸	نحوه پشتیبانی و تدارکات اشرار
۲۹	مأموریت‌های سوق‌الجیشی اشرار
۳۰	ابتکار عمل اشرار
۳۱	رعایت اصل غافلگیری و اصل تأمین توسط اشرار
۳۲	وضعیت سیستم اطلاعاتی یا ضد اطلاعاتی اشرار
۳۴	عملیات ضد اطلاعاتی توسط اشرار
۳۵	آشنایی با میزان توانمندی‌های اشرار
۳۸	شگردهای رزمی یا تاکتیک اشرار
۳۹	اشرار و گروه‌ها یا انجام چه اقداماتی به پیروزی می‌رسند؟
۴۱	نقاط ضعف اشرار
۴۶	خلاصه‌ای از تاکتیک و کارایی رزمی گروه‌ها و کاروان‌های اشرار
۵۱	نحوه دیدبانی و کنترل توسط اشرار
۵۲	تحرك و نحوه عملیات اشرار
۵۳	سؤالات فصل سوم
۵۵	فصل چهارم: تاکتیک‌های نیروهای خودی در برابر اشرار (نحوه مقابله با اشرار)

۵۵	انتخاب فرماندهان مجرب، دلیر و توانمند در یگانهای رزمی
۵۶	آموزش، سازماندهی، انضباط و تجهیز یگان
۵۸	تدابیر عملیاتی در شرق کشور (مناطق کویری و کوهستانی)
۶۰	سوالات فصل چهارم
۶۱	فصل پنجم: انواع طرح های عملیاتی
۶۲	طرح حفاظت فیزیکی از پاسگاهها و پایگاهها و اردوگاههای عملیاتی
۶۳	طرح پدافندی
۶۳	طرح آتش های پشتیبانی
۶۳	طرح تعقیب اشرا و بستن راههای فرار آنها
۶۴	طرح شناسایی مناطق تجمع، باراندازها، گذرگاهها و مسیرهای عبور کاروانها
۶۴	طرح عقب نشینی
۶۵	طرح تأمین
۶۶	طرح امدادرسانی و باز کردن مسیرهای بسته شده توسط اشرا
۶۸	طرح امدادرسانی یا رساندن نیروهای احتیاط و کمکی به منطقه درگیری که به کمین اشرا افتاده اند
۶۸	طرح پاکسازی روستاهای آلوده
۷۰	طرح رهایی گروگانها و آزادی اسیران
۷۱	طرح تعویض یگانها در مناطق درگیر و اشراخیز
۷۲	طرح انواع مانورها
۷۵	سوالات فصل پنجم
۷۷	فصل ششم: انواع بر آورد و طرز تهیه آن
۷۷	انواع بر آورد
۷۷	فرم طرز تهیه بر آورد اطلاعاتی و نحوه تکمیل آن
۸۳	طرز تهیه بر آورد عملیاتی و دستور عملیاتی
۹۲	سوالات فصل ششم
۹۲	فصل هفتم: انواع عملیات در شرایط سخت مناطق کویری، کوهستانی و جنگلی
۹۳	ستون کشی و حرکت از منطقه تجمع به سمت منطقه معین در منطقه عملیات
۹۶	دفاع دورادور در جنگ با اشرا
۹۷	هجوم به طرف مواضع اشرا
۹۷	انواع هجوم به طرف مواضع اشرا
	خلاصه ای از تدابیر عملیاتی در مناطق کوهستانی، کویری قبل از درگیر شدن با اشرا و لحاظ کردن آنها در خطمشی ها و تهیه و
۹۹	تدوین طرح و دستورات عملیاتی
۱۰۰	توصیه های عملیاتی در جهت حفاظت از عملیات
۱۰۲	رعایت نکات تأمین در مناطق عملیاتی و اشراخیز
۱۰۴	تجزیه و تحلیل یک عملیات ناموفق
۱۱۵	سوالات فصل هفتم
۱۱۷	منابع و مآخذ

مقدمه مؤلف

وقتی که صحبت از تاکتیک اشرار می‌شود بی‌درنگ برای هر شنونده بویژه نظامیها، مناطقی چون استانهای سیستان و بلوچستان، تایباد، کویر لوت، بخشهایی از جنوب شرقی خراسان، کرمان، کردستان و آذربایجان غربی و... در ذهن نقش می‌بندد و به ناچار شنونده حالت‌های خشن از طبیعت و انسانهای قصی‌القلب، سارق، قاتل، قاچاقچی و مسایل مواد مخدر و درگیری‌های مسلحانه و کشتار جمعی را در فکر و اندیشه خود مرور می‌کند، فرماندهان قدرتمند به فکر می‌افتند که چگونه و با چه ابزار و وسایلی در برابر این سرسختیها ایستادگی کرده و به چه شیوه‌های در برابر این پدیده شوم قد علم کنند و ضمن نجات دادن مردم بی‌گناه، فساد را ریشه کن کرده و صلح و صفا را برقرار نمایند. چطور افراد یگان را با سربلندی از ورطه هلاکت نجات داده و از شکستها جلوگیری کنند.

ضرورت دارد که هر نظامی قبل از ورود به منطقه عملیاتی همانطور که خود را می‌شناسد دشمن را نیز بشناسد و کاملاً به اهداف مورد نظر نیز توجه شود در غیر اینصورت نابودی و شکست او حتمی است و نیاز ایجاب می‌نماید قبل از شروع بحث اصلی، یعنی تاکتیک اشرار، با مناطق اشراخیز و ویژگیهای کلی اشرار بیشتر آشنا شویم.